

22.02.2022 Markering ved Etne Tinghus.

Appell fra Terje Kollbotn, Ullensvang Rødt ved markeringen i Etne.

Over heile landet reiser det seg no motstand mot å rasere enno meir sårbar natur. Vi treng ein ny energipolitikk i Norge, der kampen for miljø og arbeidsplassar er to sider av same sak

Den flotte hyllest til naturen i Etne songen - til liane lange og grønkledde strender, til fjordar og fjell - kunne like gjerne slått an i Sogn, i Trøndelag, i Hardanger eller andre stader der Statnett turar fram med si valdtekst mot natur, miljø og friluftsinteresser. Denne saka gjeld ikkje berre Etne. Denne saka har fått stor lokal, regional og nasjonal interesse. Denne saka vil i løpet av våren bli ei prinsipsak i det nye Stortinget. Vår utfordring til regjering og Storting er idag: Skal hovedregelen fortsatt vere at sentralnettet til Statnett skal leggjast i luftspenn - eller skal hovedregelen i framtida være sjø- og jordkabel for å skåne naturen for framtidige generasjonar?

For 10-15 år sidan deltok eg som Raudt-politikar, LO-tillitsvald og naturvernar i den store kampen mot Statnett sin plan for dei sokalla monstermastene i Hardanger – ei 420 kV linje frå Sima i Eidfjord til Samnanger. Sjølv om vi tapte den kampen, vann vi opinionen i Norge - og vi vann viktige lærdomar som kan vere viktig å trekke fram i dagens strid.

- Statnett opererte som ein mektig og arrogant stat i staten.
- Statnett hadde berre ein plan A, dei avviste alle motargument som feilinformasjon, dei avviste alle alternativ med sjø- og jordkabel i Hardanger. Sjøkabel var teknisk umulig og altfor dyrt, hevda dei. Samstundes planla Statnett verdas lengste sjøkabel frå Norge til Nederland. Eit anna selskap, NorthConnect, var igong med å planleggje sjøkabel frå Sima ut Hardangerfjorden, nedover Sunnhordaland over til Skottland. I fjar opna Statnett den omstridte utanlanskabelen frå Kvilldal i Suldal til England
- Statnettmasene over fjord og fjell og djupe dalar i Hardanger hadde ein kostnadssprekk i første omgang på 128%, langt over det dobbelte av estimatet deira. Ekstrakostnaden blir enno mykje høgare når dei no må flytte mastene i Ålvikfjellet lenger inn på grunn av nedising. At dei attpå til nytta lågtløna kroatiske leigearbeidarar for å få ned prisene, satte i tillegg fyr i LO i heile Hordaland.
- Skremmelspropagandaen til Statnett sine fremste støttespelarar, spesielt mektige næringslivsfolk, var massiv i media. Om ikkje mastene vart bygd, kunne Bergen bli mørklagt og tusenvis av arbeidsplassar sto på spel. Det same opplever vi i dag. I Haugesunds Avis i går går både lokalpolitikarar og næringslivsfolk ut og hevdar at utan 420 kV-linje i luftspenn blir det tap av mange arbeidsplassar og all utvikling på Haugalandet.
- Dagleg leiar i Haugaland Næringspark, Tiril Fjeld var i går ute i Haugesunds Avis i går, saman med Tysværordførar Sigmund Lier (AP) , slik mektige næringslivstoppar og politikarar i Bergensområdet støtta Statnett i Hardanger for 10 år sidan: Vi har ikkje noe val. Mykje står på spel. Vi har alt tapt mange arbeidsplassar . De hevdar at vi set arbeidsplassane og framtida for ungdomen på spel.
- Vårt svar til Statnett-kameratane i Hardangerkampen og i dag er enkel og grei: Elektronene kjem like fort fram om linjene går i master eller i kabel. Forskjellen er at ei kabelløysing er bortimot usynleg, langt meir driftssikker, meir bærekraftig på lang sikt både miljømessig og samfunnsøkonomisk på lang sikt - og ikkje minst meir skånsom for natur og miljø.
- Min appell til Haugaland Næringspark og alle framsynte politikarar i dag er difor «å ta ein for framtidslaget» bli med i kampen for ein alternativ trase og rask framføring av tilsvaran energimengde til same tid til Haugaland Næringspark og resten av Haugalandet. Kampen for klima og miljø og nye grøne arbeidsplassar må gå hand i hand, skal vi byggje nye grøne næringar. Alt anna er konservativt og bakstreversk i dag.

- Vi bygde opp god og sterk fagleg argumentasjon for våre alternativ i Hardanger, slik Teknisk gruppe i Etne har gjort i dag. Vi vann eit stort fleirtal av lokalpolitikarane og ikkje minst ungdomen i Hardanger, mange fylkespolitikarar og til og med stort fleirtal i LO Hordaland sin fylkeskonferanse.
 - Dei lokalpolitikarane Hardanger som beit på Statnett sin skremselspropaganda, løfter om avbøtande tiltak og judaspengar for å ofre naturen i Hardanger, har i dag sluttat med politikk, har angra bittert eller går veldig stilt i dørene. Du skal leite veldig lenge før du i dag i det heile tatt finn politikarar lokalt eller sentralt som forsvarar Statnett si valdtekst i Hardanger for ti år sidan.
 - Statnett og embetsverket i NVE og OED ser derimot ikkje ut til å ha lært noe særleg til no av kampen mot monsternastene i Hardanger.
 - Mottoet til Statnett ser ut til å vere: Statnett har alltid rett! Dei har ikkje berre monopol på sentralnettet, dei trur dei og har monopol på sanninga.
 - Ettertida ar vist at det var vi som fekk rett - ikkje Statnett.
 - I dag kan Etne kommunestyre vise veg for ein ny linje i linjepolitikken her i landet for natur, miljø og komande generasjonar - og ein ny kurs for Statnett på lag med folk og natur.
 - På Statnett i nye nettside står det mellom anna: «Samfunnsansvar i Statnett handler om å ta ansvar for mennesker, samfunn og miljø. Vi skal løse våre oppgaver på en bærekraftig, etisk og sosial måte» Statnett sluttar seg og til FN sine bærekraftmål, bl.a. å beskytte biologisk mangfold. Og siste sitat: Statnett skal gjøre de rette tingene og Statnett skal utføre dem på riktig måte. Om dette forpliktar og skal være noe meir enn grøn sminke og svada, må Statnett og deira allierte i kraftbransjen, næringslivet og politikken snu 180 grader. Dei må forlate gamaldags utdatert tankegang og teknologi, dei må satse langsiktig, bærekraftig og samfunnsøkonomisk. All ny grøn og bærekraftig verdiskaping blir pinleg om det betyr ytterlegare rasering av viktige naturverdiar.
 - Vårt svar og vår appell i dag – til næringslivsfolk lokalpolitikarar, fylkespolitikarar og stortingspolitikarar i alle parti er:
 - Vi treng eit nytt Statnett under politisk kontroll og styring – eit Statnett på lag med natur og miljø og framtidige generasjonar. Då er sjø- og jordkabel - ikkje fleire monsternaster det einaste svaret.
 - Bli med på framtidslaget – eller som det står i Etne- songen: « Søkja alt godt og alt vent som kan vinnast, una oss saman som systrar og brør»!
- Takk for ordet og lukke til i den vidare kampen!